



## Competentieprofiel Docent Supervisiekunde (DSK)

De docent supervisiekunde is een beroepsopleider en beschikt daarom over verschillende competenties: over persoonlijk-professionele competenties (A), onderwijskundige competenties (B), vakinhoudelijke competenties (C) en competenties die te maken hebben met de context waarin de supervisie plaatsvindt én de maatschappelijke context (D) en de competentie te kunnen reflecteren over zichzelf als docent supervisiekunde (E).

Aan het competentieprofiel liggen enkele vooronderstellingen ten grondslag:

- De competenties van de docent supervisiekunde zijn geïntegreerd; wel te onderscheiden maar niet te scheiden. De verschillende competentiegebieden zijn dus onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het is alleen mogelijk om ze in samenhang met elkaar te beoordelen.
- Het onderscheid tussen onderwijskundige competenties en vakinhoudelijke competenties is (ondanks de overlap) zinnig. Op die manier kan onderwijskundige ervaring van een aspirant-DSK in een ander type beroepsonderwijs meetellen voor de registratie als DSK.
- Een docent supervisiekunde is tegelijk supervisor: beide beroepen (DSK en supervisor) zijn in één persoon verenigd. Vanzelfsprekend is hij of zij in een opleidingssituatie vooral docent.
- Bij het beoordelen van de competenties zijn overwegingen en reflecties van de docent van groot belang. Het gaat niet alleen om het 'zichtbare' gedrag. Een competentielijst is in ieder geval geen 'afvinklijstje'.

### A) Persoonlijk-professionele competenties

De docent supervisiekunde

- is een gedreven mens, voortdurend bezig om de eigen professionaliteit als docent supervisiekunde en als (leer)supervisor te ontwikkelen;
- is zelf altijd bezig met leren en zo in staat om te overtuigen. Door het *wat* en *hoe* van het eigen leren (als docent supervisiekunde en als supervisor) te expliciteren fungeert hij of zij als rolmodel voor sio's;
- kan talenten van sio's opsporen en naar boven halen;
- is meerkennig, dat wil zeggen niet eenkennig en niet dogmatisch;
- kan in groepsverband constructief met collega's samenwerken;
- kan supervisiemethodieken presenteren als een door theorieën onderbouwde en persoonlijk gedragen keuze van handelen (dit is zijn normatieve professionaliteit);
- heeft een opleiderstaak op cognitief, affectief en normatief vlak en is in staat om zich daarop te laten aanspreken en ook anderen aan te spreken.

### B) Onderwijskundige competenties

De docent supervisiekunde kan:

*op het gebied van leren:*

- een krachtige leeromgeving creëren waarin intentioneel leren kan plaatsvinden;
- via diverse vormen van begeleiding leerprocessen faciliteren;
- didactische uitgangspunten vertalen in werkvormen die een appèl doen op zelfsturing en de mogelijkheden van de lerende activeren;
- gemaakte of te maken onderwijskundige en leertheoretische keuzes expliciteren;
- richting *en* ruimte geven aan het leren van volwassenen op het vlak van (specifieke) kennis- en beroepsdomeinen;
- procedures ontwerpen die de ontwikkeling van het lerend vermogen van volwassenen stimuleren en bevorderen;

*op het gebied van werken met groepen:*

- groepsdynamiek en interactie in groepen hanteren op een manier die individuele groepsleden optimale leeransen biedt;
- diversiteit binnen groepen benutten als leeropgave en leerbron.

*op het gebied van evaluatie en beoordeling:*

- leerresultaten toetsen en beoordelen en daaruit consequenties trekken (c.q. verantwoording nemen voor sanctioneren binnen het gegeven kader);
- een poortwachterfunctie vervullen voor het te leren beroep.

*op het gebied van curriculum- en opleidingsontwikkeling:*

- een wezenlijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling en uitvoering van een leerplan en onderwijsprogramma in het HBO.

### C) Vakinhoudelijke competenties

De docent supervisiekunde kan:

*op het gebied van het leren van vakinhoud:*

- supervisieconcepten en -methodieken presenteren in uiteenlopende leersituaties (theoriecollege, practicum, vaardigheidstraining);
- ervaringsleren in de opleidingspraktijk verbinden met ervaringsleren in de supervisiepraktijk;
- vakinhoudelijke leerresultaten toetsen en beoordelen;
- de begeleiding afstemmen op de verschillende manieren waarop sio's het supervisorschap verwerven;
- de invloed van eerdere beroepssocialisatie en de invloed van de arbeidscontext op de actuele beroepsontwikkeling van de sio een plaats (helpen) geven.

*op het gebied van visies, concepten, methodiek:*

- supervisie en andere begeleidingsvormen ten opzichte van elkaar afbakenen;
- eigen en andere visies op supervisiekunde transparant maken als aanzet tot eigen visieontwikkeling van de sio;
- de consequenties van verschillende visies voor het handelen in supervisie inzichtelijk maken;
- voor sio's een brug vormen naar actuele ontwikkelingen op het gebied van supervisiekunde, relevante theorievorming, concepten, methodieken, opvattingen, werkvormen en visies;
- theorieën uit andere sociaal-wetenschappelijke vakgebieden betrekken bij conceptualisering van supervisie;
- interventies in de opleidingspraktijk methodisch en ethisch onderbouwen en waar mogelijk parallellen met de supervisiesituatie benutten;
- belangen van verschillende cliëntsystemen in een supervisieproces inzichtelijk maken.

#### D) Contextuele competenties (maatschappelijke betrokkenheid)

De docent supervisiekunde kan:

- aantonen wat de maatschappelijke waarde is van het beroep van supervisor binnen het verband van de gezamenlijke opleidingen, de organisatiecontext en de beroepsvereniging;
- actief de grenzen van het vakgebied (supervisiekunde) en het ruimere gebied van de begeleidingskunde verkennen; waar nodig en wenselijk kan hij of zij over de grenzen ervan coalities en samenwerkingsverbanden aangaan;
- bijdragen aan het verder profileren van supervisie en andere begeleidingsvormen in de maatschappelijke en organisatorische context; vragen en behoeften die daaruit voortvloeien kan hij of zij voortdurend vertalen naar opgaven voor de supervisiekunde (beweging van binnen naar buiten en vice versa)
- op institutioneel vlak vormgeven aan normatieve professionaliteit in relatie tot de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de opleiding (de zogeheten ethische dimensie).

#### E) Reflectie

- De docent supervisiekunde is in staat om over zichzelf als docent supervisiekunde te reflecteren.